

Styresak nr.:	78-24	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/01240		

Måned rapport per juli 2024 for Sykehuset Østfold HF

Sykehuset Østfold HF har et negativt økonomisk avvik per juli på 47,2 mill. kroner mot budsjett. Aktiviteten, målt i DRG-poeng, er 0,5 % høyere enn plan per juli for somatisk virksomhet. For psykisk helsevern og TSB, samlet sett, er aktiviteten 3,8 % lavere enn plan. Foreløpige tall for sykefravær i juli er 6,6 %, en reduksjon fra forrige måned og sammenlignet med samme måned i 2023.

Forslag til vedtak:

1. Styret måned rapport per juli til etterretning.

Sarpsborg, den 16.08.2024

Helge Stene-Johansen
administrerende direktør

Vedlegg: PP-presentasjon

Styresak nr.: 78-24

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler at styret tar månedsrapport per juli for Sykehuset Østfold til etterretning.

2. Faktabeskrivelse

Tabell 1 Status for juli og hittil i år

Målekort Sykehuset Østfold - jul 2024	Denne periode			Hittil i år		
	Faktisk	Mål	Utvikling	Faktisk	Mål	
Kvalitet	Ventetid - somatikk	89,6	73,0	↑	85,6	73
	Ventetid VOP	47	56,2	↑	56,4	56,2
	Ventetid BUP	49	55,8	↑	54,4	55,8
	Ventetid TSB	22,3	30,0	↑	22,4	30,0
	Fristbrudd somatikk	25,4 %	0 %	↑	21,1 %	0 %
	Fristbrudd VOP	0,0 %	0 %	↓	1,6 %	0 %
	Fristbrudd BUP	0,0 %	0 %	↑	1,6 %	0 %
	Fristbrudd TSB	0,0 %	0 %		0 %	0 %
	Andel kontakter innen planlagt tid	81,4 %	95 %	↑		95 %
	Korridorpasienter somatikk	1,4 %	0 %	↑	1,8 %	0 %
	Beleggsprosent somatikk	93 %			95 %	
	Antall liggedøgn utskrivningsklare pasienter SOM	153			1142	
	Beleggsprosent VOP	84 %			84 %	
	Antall liggedøgn utskrivningsklare pasienter VOP				549	
	Pakkeforløp kreft		70 %		58 %	70 %
	Andel avviste henvisninger VOP	37,3 %	20 %	↓	38,1 %	20 %
	Andel avviste henvisninger BUP	24,5 %	20 %	↓	22,8 %	20 %
	Andel konsultasjoner video/telefon	10,5 %	15 %	↑	10,0 %	15 %
Aktivitet	ISF-poeng	6284	6069	↑	49885	49616
Bemanning	Brutto månedsverk	6025	5874	↓	5714	5568
	Sykefavær (fra GAT)	6,6 %	8 %	↑		8 %
Økonomi	Resultat (tall i 1000)	18035	2083	↑	-32649	14583

Ventetiden for pasienter med påbegynt behandling er redusert i juli innen somatisk virksomhet og var i juli på 89,6 dager. Ventetiden er redusert innen alle områder med lang ventetid unntatt for øre-nese-halsavdelingen hvor mange pasienter med lang ventetid har vært til utredning i juli. Historisk sett reduseres ventetid for avviklede pasienter i juli sammenlignet med øvrige måneder. Denne reduksjonen ser vi også i inneværende år, men ikke på tilsvarende nivå som tidligere år innen områder med størst volum på pasienter som har ventet lenge, dvs. øre-nese-hals og øye. Igangsatte tiltak for å redusere ventetid er videreført gjennom hele sommeren.

Ventetid for ventende viser en negativ utvikling innen alle områder. Antall ventende pasienter er imidlertid redusert fra juni til juli. Dette indikerer at utvikling på ventetid vil være positiv fremover, gitt at tiltak videreføres.

Ventetid for pasienter med påbegynt behandling i psykisk helsevern for barn og ungdom og tverrfaglig rusbehandling er lavere enn gjennomsnittlig ventetid i 2023. I juli var ventetiden på hhv. 49,0 dager og 22,3 dager. Ventetid for psykisk helsevern voksne var under mål i juli og er på 47 dager. Hittil i år har gjennomsnittlig ventetid vært 56,4 dager mot 56,2 dager for hele 2023. Det var 4 fristbudd innen psykisk helsevern for voksne i juli.

Det var 190 liggedøgn på korridor i juli, i andel utgjør dette 1,4 % av alle liggedøgn. Beleggsprosenten i juli var 93 % innen somatikk, innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling var belegget 84 %.

Styresak nr.: 78-24

Andel avviste henvisninger i BUP for juli er 24,5 % og er økt sammenlignet med forrige måned. Andelen er høyest i barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Sarpsborg. I september 2023 ble det etablert felles henvisningsmottak for sykehuset og avtalespesialister innen psykisk helsevern for voksne. Andelen avviste henvisninger i juli var 37,3 % og har vært på et høyt nivå siden etableringen. Andel henvisninger som er overført til avtalespesialister er i underkant av 10 %, noe som er under snittet sammenlignet med andre helseforetak i regionen. Den lave overføringsgraden forklares med lav kapasitet for nyhenviste pasienter hos avtalespesialistene.

Arbeid med å redusere fristbrudd og ventetider

Arbeidet med å redusere fristbrudd og ventetid er fra 1. mars inkludert i program «balansekraft». Det er gjennomført en rekke tiltak på kort sikt og igangsatt tiltak for mer langsiktige effekter

Tiltak kort sikt:

- Rydding i ventelister med fristbruddkoordinator (kirurgisk avdeling og øre-nese-hals)
- Skrivertjenesten skriver polikliniske notater i stedet for TGK (talegjenkjenning) for å redusere konsultasjonstiden
- Ekstra poliklinikk på kvelder og fridager
- Avtale med Diakonhjemmet om brokk-kirurgi
- Avtaler med andre HF (Bærum, Skien, Ringerike) innen ortopediske diagnoser
- Redusere kontroller
- Øke telefon- og video konsultasjoner (egen kontroller)
- Økt kvoter for kataraktoperasjoner hos to avtalespesialister i øye
- Gjennomgang av henvisningspraksis fra fastleger til ØNH

Tiltak lang sikt:

- Forsterke arbeidet med ressursstyring, arbeidstid og aktivitetsplaner for leger
- Rekruttere flere spesialister og beholde spesialister i sykehuset
- Møte med HSØ og avtalespesialister og bedre styring av aktiviteten til avtalespesialister, særlig aktuelt innen gastromedisin og ØNH.
- Møter med praksiskonsulenter og fastleger vedr henvisningspraksis
- 2 sykepleiere er lært opp i koloskopi og arbeidsoppgaver er overført fra leger
- Brukerstyrt poliklinikk, prosjektleder er ansatt (samt ansvar for video/telefonkons.)

Arbeidet med tiltak og effekter rapporteres og følges opp gjennom ukentlige møter.

Sykehuset Østfold er i *styresak 051-2024 Fordeling av tilskudd i fremlagt Revidert nasjonalbudsjett 2024 og plan for arbeidet med reduserte ventetider i HSØ* tildelt 20,450 mill. kroner for å forsterke arbeidet med reduksjon i ventetider og fristbrudd. Per juli er det brukt kr. 170.000,- til ekstraordinære tiltak hvor prosjektnummer er benyttet.

Aktivitet

Aktiviteten innen somatisk virksomhet har vært høy i juli og per juli er aktiviteten, målt i DRG-poeng 0,5 % høyere enn plan. Isolert for juli var antall DRG-poeng 3,5 % over plan og gjelder alle omsorgsnivåer.

Aktiviteten for psykisk helsevern og tverrfaglig rusbehandling er lavere enn planlagt innen alle områder, med unntak av polikliniske konsultasjoner i BUP hittil i år. I juli var den polikliniske aktiviteten høyere enn plan innen alle områder.

Styresak nr.: 78-24

Økonomi

Sykehuset Østfold HF ble i *styresak 073-2024 Fordeling av bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett 2024* tildelt følgende midler:

67,990 mill. kroner – varige basismidler

27,085 mill. kroner – midler til økt pensjonskostnad

5,370 mill. kroner – tilskudd til sikkerhetspsykiatri

Resultatmessig påvirkes ikke fremlagt resultat per juli eller prognose for 2024 av ovennevnte tildelinger (unntatt bortfall av resultatkorrigering som følge av økte pensjonskostnader). Varige basismidler er i resultatet for juli inntektsført med 1/6, dvs. 11,333 mill. kroner. Samme beløp er bokført som en negativ inntekt under andre driftsinntekter. Tilsvarende er 67,990 mill. kroner lagt til i prognose for året for basisinntekter og redusert med tilsvarende beløp under andre driftskostnader. Videre avklaringer i forhold til tidspunkt for inntektsføring med resultat effekt vil bli avklart i nær fremtid med Helse Sør-Øst.

For tilskudd til sikkerhetspsykiatri vil inntektsføring skje i takt med påløpte kostnader.

Økonomisk resultat i juli var +18 mill. kroner, mot et budsjettert overskudd på 2,1 mill. kroner, dvs. et budsjettavvik på + 15,9 mill. kroner. Hovedforklaringen er at kompensasjon av økte pensjonskostnader for perioden januar til juli er bokført i juli-resultatet. For perioden januar til juni utgjør dette til sammen 13,5 mill. Korrigert for denne effekten er reelt resultat for juli et positivt avvik mot budsjett på 2,4 mill. kroner.

Hittil i år er budsjettavviket – 47,2 mill. kroner etter kompensasjon for økte pensjonskostnader.

Samlet sett er inntektene per juli høyere enn budsjettert. De største postene med negative avvik er varekostnader, lønn og finanskostnader. Varekostnader viser i juli et negativt avvik på 1,3 mill. kroner og – 41,2 mill. kroner hittil i år, sammenlignet med samme periode i 2023 er dette en betydelig kostnadsøkning. Helse Sør-Øst har gjort en sammenstilling av kostnadsvekst per april 2024 målt mot april 2023. Samlet sett i HSØ har det vært en vekst på 8,3 % og Sykehuset Østfold er i det øvre siktet på vekst. Det er særlig medikamentkostnader som har en stor prosentvis vekst utover hva som kan forklares med aktivitetsvekst. Helse Sør-Øst har engasjert sykehusinnkjøp for å gjøre en grundig analyse av hovedårsaken til økningen som fremkommer, men denne analysen er p.t. ikke klar.

Budsjettavvik på personalkostnader er – 68 mill. kroner hittil i år. Hovedvekten av dette er høyere kostnader til variabel lønn enn budsjettert. I tillegg er det gjort avsetninger for høyere lønnsoppgjør enn budsjettert og i juli er det bokført en tilleggsavsetning på 10 mill. kroner for forventet etterslep i registrering av timer i ferieperioden.

Avviket er størst innen klinikk for kirurgi og klinikk for kvinne-barn. For kvinne-barn er en stor andel av avviket knyttet til økning fra 2 til 3 vaktshift i kvinneklinikken. Økningen begrunnes med mange samtidighetskonflikter, men etableringen har blitt betydelig mer kostbar enn planlagt grunnet ubesatte stillinger og høyt sykefravær.

Områdene med størst avvik vil få et særlig fokus gjennom program for balansekraft. I tillegg planlegges det med kostnadsreduserende tiltak innen alle klinikker.

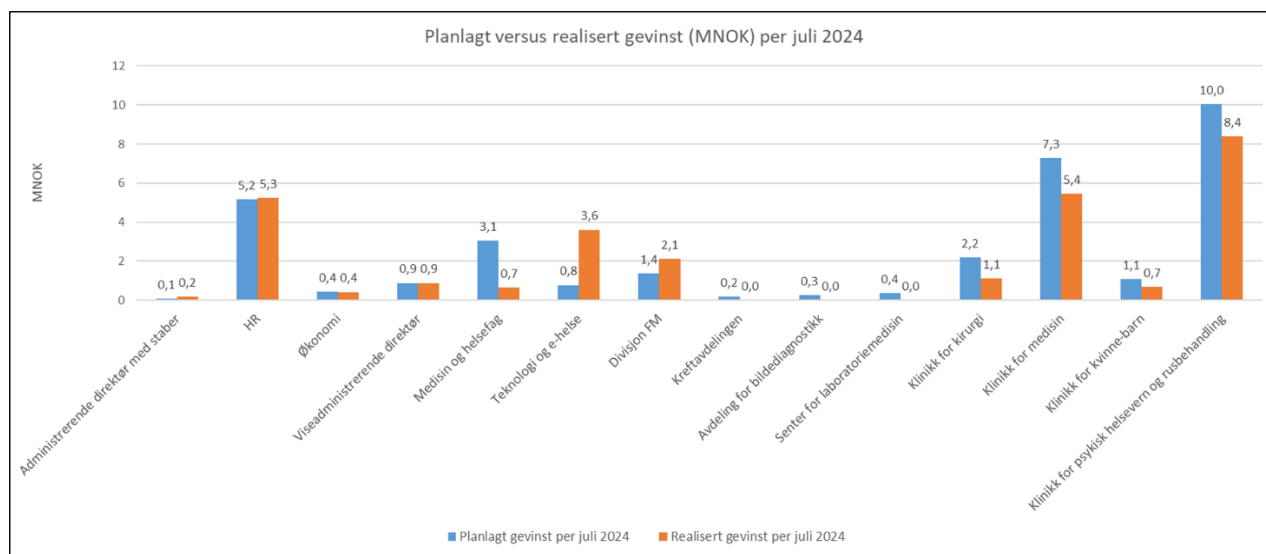
Styresak nr.: 78-24

Finanskostnader viser per juli et budsjettavvik på – 12,7 mill. kroner grunnet bl.a. høyere bruk av driftskreditt enn forutsatt i budsjettet. I tillegg er faktisk rentesats på driftskreditt og trekk på basisfordring i Helse Sør-Øst høyere enn planforutsetninger for 2024.

Sykehuset har per juli et negativt avvik i forhold til budsjett. Sammenlignet med samme periode i 2023 er det en forbedret resultatutvikling, men kostnadsnivået er fortsatt for høyt i forhold til inntekter. Styret ba (sak 24-24 i møtet 21.03.24) administrerende direktør, til styremøtet 29.04.24, legge fram nye kostnadsreducerende tiltak for å oppnå budsjettbalanse i 2024 med et overskudd på 25 millioner kroner.

Mange tiltak er konkretisert og arbeidet med å tallfeste økonomisk effekter av planlagte tiltak, på kort og lang sikt, pågår. Per juli er det konkretisert tiltak i 2024 med en samlet effekt på 156 mill. kroner hvorav 28,8 mill. kroner allerede er realisert gjennom bl.a. reduksjon i innleie, vakante stillinger og bedre ressursstyring. Effekt av igangsatte tiltak per. juli er størst innen klinikk for psykisk helsevern og tverrfaglig rusbehandling, klinikk for medisin og staber

Tabellen under viser planlagte gevinster og oppnådde gevinster per juli per nivå 2 i organisasjonen:

Beløpsmessig er lavere forventet kjøp fra private enn forskuttert trekk i basisrammen, det største enkelttiltaket og utgjør 50 mill. kroner av en samlet gevinstplan som rapporteres under økonomi. Realisering av tiltaket vil ikke ha regnskapsmessig effekt før i desember, men sykehuset vil få en periodevis rapportering på status fra Helse Sør-Øst. Siste oppdaterte prognose etter 1. tertial viser en positiv effekt på 75,778 mill. kroner.

Prognose for året ble endret i forbindelse med rapportering per juni fra et regnskapsmessig overskudd på + 25 mill. kroner til et underskudd på – 10 mill. kroner. Endringen ble gjort med bakgrunn i negative resultater 1. halvår, forventede merkostnader til lønnsoppgjør og høyere prisvekst enn forutsatt i budsjett. Det er i prognosen forutsatt effekt av igangsatte tiltak i balansekraft og tilbakebetaling fra Helse Sør-Øst på kjøp fra private er innarbeidet med 50 mill. kroner.

Styresak nr.: 78-24

Effekt av tildelt basisbevilgning på 67,990 mill. kroner er nøytralisert i både prognose for året og resultat per juli i henhold til instruks fra HSØ. Effekten av økt bevilgning vil først bli synliggjort etter regnskapsavslutning for august.

Ansatte*Årsverk:*

Antall brutto månedsværk var i juli 6025, 151 mer enn budsjettert. Hittil i år er forbrukte månedsværk 5714, 145 mer enn budsjettert. Av avviket utgjør ca. 36 månedsværk selvfinansierte forskningsstillinger som ikke er budsjettert. Resterende avvik gjelder bl.a. høyere fravær og høyere erstatningsgrad ved fravær enn forutsatt i budsjett.

Sykefravær:

Sykefraværet i juli var på 6,6 %, hvorav korttidsfravær utgjør 2,1 %. I juli 2023 var sykefraværet på 9,6 %, hvorav korttidsfraværet utgjorde 2,9 %. Grunnet ferieavvikling kan det være noe etterslep i registrering av fravær.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Sykehuset Østfold har et negativt økonomisk resultat per juli 2024 som er 47,3 mill. kroner dårligere enn budsjett. Utviklingen for ventetider og andel fristbrudd viser en liten positiv utvikling i somatisk virksomhet, men er fortsatt på et høyt nivå. Det må forventes en positiv utvikling som følge av de tiltak som er igangsatt, både for økonomisk resultatutvikling og fristbrudd og ventetider. Foreløpige tall for sykefravær i juli viser en reduksjon sammenlignet med forrige måned og er lavere enn samme måned i tidligere år

Sykehuset må snu den negative trenden innen økonomi, få kontroll over økte ventetider og fristbrudd og beholde ansatte.

Administrerende direktør vurderer at *program balansekraft* er godt i gang og viser positive effekter på flere områder. Dette arbeidet, sammen med økt basisbevilgning, bør medføre at sykehuset kan levere et økonomisk resultat i henhold til budsjett for 2024. Det er avgjørende at det gode arbeidet videreføres og at tiltak igangsettes og følges opp. For alle områdene er det viktig å tenke nytt og innovativt, spesielt i forhold til hvordan teknologien kan brukes på bedre måter. *Program balansekraft* har stor oppmerksomhet i hele organisasjonen og følges opp ukentlig i sykehusledermøtet.

Administrerende direktører anser at programmet er helt nødvendig for å ta tak i de utfordringene sykehuset står i. Innen flere områder er det krevende å rekruttere til ledige stillinger i sykehuset. Det økonomiske resultatet for 2023 viste et overforbruk på 203,8 millioner kroner og ventetider og fristbrudd for pasienter som skal inn til poliklinisk behandling økte betydelig. Uten en positiv økonomisk utvikling vil helseforetaket ikke være i stand til å gjennomføre helt nødvendige framtidige investeringer innenfor medisinsk teknisk utstyr, IKT og bygg. Tett oppfølging av effekter og korrigerende tiltak ved manglende måloppnåelse er avgjørende for å lykkes i dette arbeidet.